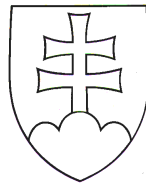

Najvyšší súd
Slovenskej republiky

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu a sudkýň JUDr. Jany Zemkovej PhD. a JUDr. Gabriely Gerdovej, v právnej veci navrhovateľov: **1/ J. Č.**, bytom R., **2/ R. H.**, bytom L., Česká republika a **3/ M. S.** bytom R., proti odporcovi : **Obvodný pozemkový úrad v Čadci**, so sídlom Palárikova č. 95, 022 01 Čadca, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu odporcu č. ObPÚ-2009/296-017/A02 zo dňa 29. októbra 2009, konajúc o odvolaní navrhovateľov proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č.k. 29Sp/59/2009-44 zo dňa 26. marca 2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č.k. 29Sp/59/2009-44 zo dňa 26. marca 2010 **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľom náhradu trov konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Žiline potvrdil rozhodnutie odporcu uvedené v záhlaví tohto rozhodnutia, ktorým odporca rozhodol tak, že M. S. rod. H., J. Č. rod. H. a R. H. ako oprávnené osoby podľa § 2 ods. 2 písm. c/ zákona č. 503/2003 Z.z. spĺňajú podmienky uvedené v ust. § 3 ods. 1 písm. l/ a o/, zákona na priznanie práva na náhradu za pozemky, ktoré prešli do vlastníctva štátu na základe vyvlastňovacieho rozhodnutia Okresného národného výboru v Čadci, odbor územného plánovania č. ÚP/1643/330/1986 zo dňa 3.11.1986 pre zriadenie Okrasného sadovníctva a skleníkového hospodárstva v R. u S. v katastri obce R. za náhradu, avšak nehnuteľnosti nikdy neslúžili na účel, na ktorý boli vyvlastnené a za pozemok, ktorý bol prevzatý bez právneho dôvodu. Ďalej rozhodol, že oprávneným osobám sa priznáva právo na náhradu za pozemky, ktoré nie je možné navrátiť do vlastníctva z dôvodu, že sa ku dňu účinnosti zákona k 1.1.2004 ako aj v súčasnosti nachádzajú vo vlastníctve fyzických a právnických osôb, čo je zákonnou prekážkou na navrátenie vlastníctva, a za pozemok, ktorý bol

prevzatý bez právneho dôvodu a súčasnosti je vo vlastníctve právnickej osoby. Zároveň rozhodol, že sa oprávnenej osobe bezplatne prevedú do vlastníctva iné pozemky vo vlastníctve štátu v primeranej výmere a bonite, v akej boli jej pôvodné pozemky a to ak možno v tej istej obci, v ktorej sa nachádza prevažná časť pôvodných pozemkov, ak s tým oprávnená osoba súhlasí, alebo oprávnenej osobe sa poskytne finančná náhrada. Finančnú náhradu poskytne Slovenský pozemkový fond podľa druhu a pozemku v čase jeho prechodu na štát alebo inú právnickú osobu.

O trovách konania rozhodol podľa § 250l ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že ich náhradu odporcovi nepriznal.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia správneho orgánu, konania mu predchádzajúceho a z predloženého administratívneho spisu mal súd za preukázané, že navrhovatelia si v zákonnej lehote uplatnili spoločný nárok podľa § 5 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z.z. na navrátenia vlastníctva k pozemkom v katastrálnom území R. – EN parc. č. X. o výmere 891 m², EN parc. č. X. o výmere 771 m², EN parc. č. X. o výmere 152 m² a EN parc. č. X. o výmere 849 m², ktoré boli vyvlastnené rozhodnutím Okresného národného výboru v Čadci – odboru územného plánovania č. ÚP/1643/330/1986 zo dňa 3.11.1986 na „zriadenie Okrasného sadovníctva a skleníkového hospodárstva v R. u S. v kat. území R.“, a ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 11.12.1986. Svoj nárok si uplatnili v zmysle § 3 ods. 1 písm. l/ - vyvlastnenie za náhradu, ak nehnuteľnosť existuje a nikdy neslúžila na účel, na ktorý bola vyvlastnená, a podľa § 3 ods. 1 písm. o/ - prevzatie nehnuteľnosti bez právneho dôvodu. Správny orgán na základe vykonaných dôkazov a ohliadky na mieste zistil, že nehnuteľnosti nikdy neslúžili účelu, pre ktorý boli vyvlastnené, pretože o zmene účelu využitia pozemkov rozhodlo obecné zastupiteľstvo v R. uznesením č.12/1996 zo dňa 24.mája 1996, ktorým schválilo využitie predmetných pozemkov pre skupinovú výstavbu rodinných domov, pričom táto zmena bola v súlade s platným územným plánom, v ktorom boli dotknuté plochy navrhované na rozšírenie obytnej zóny. V súčasnosti je celý areál oplotený, zastavaný rodinnými domami, prístupovými komunikáciami, športovým areálom s tenisovými kurtmi a okrasnými záhradami súvisiacimi s rodinnými domami, čím podľa správneho orgánu došlo k naplneniu ust. § 3 ods. 1 písm. l/ zákona č. 503/2003 Z.z. Zároveň bolo zistené, že parcela EN č. X. nebola predmetom vyvlastňovacieho rozhodnutia, no napriek tomu bola pôvodným vlastníkom zobrať a v súčasnosti sa nachádza vo vlastníctve právnickej osoby, konkrétne K. D. Ž., a je evidovaná na LV č. X. a č. X., čo je možné považovať za nehnuteľnosť prevzatú bez právneho dôvodu v súlade s ust. § 3 ods. 1 písm. o/ citovaného zákona. Uvedené skutočnosti predstavujú zákonnú prekážku na vydanie pôvodných parciel v zmysle ustanovenia § 6 ods. 1 písm. a/ zákona č. 503/2003 Z.z., a preto bolo možné rozhodnúť len o náhrade. K námietkam navrhovateľov vo vzťahu k spochybneniu vyvlastňovacieho rozhodnutia zo dňa 3.11.1986 krajský súd poukázal na to, že aj keď sa správny orgán o tejto skutočnosti v odôvodnení nezmienil, správne vychádzal z tohto vyvlastňovacieho rozhodnutia a ani navrhovatelia nespochybnili, že pozemky ku dňu účinnosti zákona č. 503/2003 Z.z. a ani v tomto čase nie je možné vydať nakoľko sú zastavané (§ 6 ods. 1 písm. a/

zákona) a tvoria zákonnú prekážku vydania, sú vo vlastníctve fyzických osôb a právnickej osoby, okrem povinnej osoby. Čo sa týka požiadavky navrhovateľa v 2 rade, že za pozemky žiada takú finančnú náhradu, za ktorú ich obec odpredala, krajský súd uviedol, že postup pri priznaní náhrady, či už vo forme náhradných pozemkov alebo finančnej náhrady upravuje zákon č. 503/2003 Z.z., a keďže jednotlivé prevody boli realizované pred účinnosťou zákona č. 503/2003 Z.z., aj námietky vo vzťahu k neplatnostiam jednotlivých prevodov vo vzťahu k fyzickým osobám a právnickej osobe, ktorých pozemky sú zastavané, sú bezpredmetné.

Proti rozsudku krajského súdu podali včas odvolanie navrhovateľa v 2/ a 3/ rade, ktorí navrhli napadnutý rozsudok pre nedostatočne zistený skutkový stav a nesprávne vyhodnotenie dôkazov zrušiť, a aby odškodnenie bolo odvodené od predajných zmlúv ako stavebné pozemky, nakoľko im bol nárok na vlastnícke práva nezákonne upretý. Namietali postup akým získala Obec R. vlastnícke právo k vyvlastneným pozemkom bez obmedzenia aj to, že svojim uznesením zmenila účel vyvlastnenia na skupinovú výstavbu rodinných domov aj napriek tomu, že pred vydaním tohto rozhodnutia aj niektorí pôvodní vlastníci vyslovili nesúhlas so zmenou účelu vyvlastnenia.

Odporca v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť, pretože jeho závery vychádzajú z náležite zisteného skutkového stavu a správnej aplikácie príslušných zákonných ustanovení. Prešetrením podkladových materiálov doložených navrhovateľmi k uplatnenému reštitučnému nároku, vyžiadanim si písomnej a grafickej identifikácie parciel vyhotovených Správou katastra v Čadci, zadovážením všetkých dostupných materiálov k uvedenej veci z Obecného úradu v R., ohliadke predmetnej lokality na tvári miesta dňa 20.05.2005 a 16.10.2010 a po odstránení všetkých nedostatkov uvedených v zrušujúcich rozsudkoch Krajského súdu v Ž. sp. zn. 10Sp/32/2006 a sp. zn. 22Sp/113/2008 vydal správny orgán napadnuté rozhodnutie, ktoré je v súlade so zákonom.

Navrhovateľka v 1/ rade vo svojom písomnom vyjadrení súhlasila s rozhodnutím súdu prvého stupňa.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2, § 246c Občianskeho súdneho poriadku, ďalej len O.s.p., preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie mu predchádzajúce v zmysle ust. § 246c ods. 1, v spojení s §§ 211 a nasl. O.s.p., vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.) a po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke najvyššieho súdu www.supcourt.gov.sk, www.nsud.sk rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1,3 O.s.p.).

Predmetom preskúmacieho konania v danej veci bolo rozhodnutie obvodného pozemkového úradu o reštitučnom nároku podľa zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona NR SR č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie

vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 503/2003 Z.z.).

Citovaný zákon č. 503/2003 Z.z. v ustanovení § 1 upravuje navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré neboli vydané podľa osobitného predpisu (zákon č. 229/1991 Zb., a § 37 a 49 zákona SNR č. 330/1991 Zb.). ***Vlastnícke právo sa vracia k pozemkom, ktoré tvoria:***

- a/ poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patria,***
- b/ lesný pôdny fond.***

Kto je oprávnenou osobou určuje ust. § 2 zákona č. 503/2003 Z.z.

Zákon č. 503/2003 Z.z. je jedným zo zákonov reštitučného charakteru, ktorého cieľom je spolu s ostatnými reštitučnými zákonmi zabezpečiť tzv. reštitučné procesy zmiernenia niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo v zákone presne ustanovenom období, vo vzťahu k presne vymedzenému okruhu osôb a na základe v zákone taxatívne ustanovených prípadoch straty majetku.

Najvyšší súd k interpretácii zákona o navrátení vlastníctva uvádza, že aj v tomto prípade ide o reštitučný zákon, ktorým sa demokratická spoločnosť snaží aspoň čiastočne zmierniť následky minulých majetkových a iných krívd, spočívajúcich v porušovaní všeobecne uznávaných ľudských práv a slobôd zo strany štátu. Štát a jeho orgány a obce sú teda povinné postupovať v konaní podľa tohto zákona a v súlade so záujmami osôb, ktorých ujma má byť aspoň čiastočne kompenzovaná. Tento výklad vychádza zo skutočnosti, že zmyslom všetkých reštitučných zákonov bolo zmiernenie niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo v rozhodnom období, pričom zákonodarca si bol vedomý, že odstránenie všetkých krívd nie je reálne, a že sa musí uspokojiť len s nápravou k niektorým.

Právo na navrátenie vlastníctva k pozemku môže uplatniť oprávnená osoba do 31.12.2004 na obvodnom pozemkovom úrade, v ktorého obvode vlastnila pozemok a zároveň preukáže skutočnosti podľa § 3. Neuplatnením práva v lehote právo zanikne (§ 5 ods. 1 zákona).

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z.z., ***oprávneným osobám sa navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý prešiel na štát, alebo na inú právnickú osobu v dôsledku***

- l/ vyvlastnenia za náhradu, ak nehnuteľnosť existuje a nikdy neslúžila na účel, na ktorý bola vyvlastnená,*
- o/ prevzatia nehnuteľnosti bez právneho dôvodu.*

Vlastnícke právo k pozemkom alebo jeho častiam nemožno navrátiť, ak

- a/ pozemok je vo vlastníctve fyzickej osoby a právnickej osoby, okrem povinnej osoby (§ 4 ods. 1), (§ 6 ods. 1 písm.a/ zákona č. 503/2003 Z.z.).*

Najvyšší súd z obsahu spisového materiálu zistil, že pôvodný vlastník, resp. pôvodní vlastníci, rodičia navrhovateľov v 1. až 3. rade, R. H. a E. H., rod. G. boli vlastníkami nehnuteľností v kat. území R., parcel EN č. X. o výmere 891 m², parc. EN č. o výmere 771 m², parc. EN č. X. o výmere 152 m² a parc. EN č. X. o výmere 849 m². Uvedené nehnuteľnosti boli vyvlastnené rozhodnutím Okresného národného výboru v Čadci – odboru územného plánovania č. ÚP/1643/330/1986 zo dňa 3.11.1986 pre „zriadenie Okrasného sadovníctva a skleníkového hospodárstva v R. u S. v katastri obce R.“, okrem parcely EN č. X., ktorá bola opomenutá vo vyvlastňovacom rozhodnutí a preto ju správny orgán považoval za parcelu zobratú bez právneho dôvodu. Za vyvlastnené nehnuteľnosti bola pôvodným vlastníkom vyplatená finančná náhrada vo výške 1065,20 Kčs (0,40 za 1m²). Správny orgán, ktorý zistil, že navrhovatelia sú oprávnenými osobami ako deti pôvodných vlastníkov a spĺňajú podmienky § 2 ods. 2 písm. c/ zákona, posudzoval ich nárok podľa zákona č. 503/2003 Z.z. Na základe predložených dokladov a vykonaným dokazovaním zistil, že areál, v ktorom sa nachádzajú pozemky, na ktoré si navrhovatelia uplatnili reštitučný nárok je oplotený a pozemky neslúžia účelu, na ktorý boli vyvlastnené.

Na pozemkoch nie je zriadené Okrasné sadovníctvo a skleníkové hospodárstvo, pretože uznesením obecného zastupiteľstva v R. č. 12/96 zo dňa 24.5.1996 bolo rozhodnuté o zmene účelu využitia pozemkov tak, že bolo schválené využitie predmetných pozemkov na skupinovú výstavbu rodinných domov a v súčasnosti je celý areál oplotený a zastavaný rodinnými domami, prístupovými komunikáciami, športovým areálom, tenisovými kurtmi. Vzhľadom na uvedené nie je možné nehnuteľnosti vydať, pretože sú vo vlastníctve fyzických osôb a právnickej osoby K. D. Ž., okrem povinnej osoby. Správny orgán sa zaoberal nielen námietkami navrhovateľov, ale postupoval v súlade s právnym názorom Krajského súdu v Žiline vysloveným v jeho rozhodnutiach sp. zn. 22Sp/113/2008 a sp. zn. 10Sp/32/2006.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Odvolací súd sa k výstižným a dostatočným dôvodom uvedeným v rozsudku krajského súdu pripája a na doplnenie dodáva, že správny orgán dôsledne postupoval v dôkaznom konaní pre presné a úplné zistenie skutkového stavu veci v súvislosti s prechodom nehnuteľností na štát (vyvlastnením, resp. prevzatím bez právneho dôvodu), na základe čoho dospel k nepochybnému záveru, že ich nie je možné vydať pre zákonnú prekážku ustanovenú v § 6 ods. 1 písm. a/ zákona č. 503/2003 Z.z.

Za správny považuje preto odvolací súd výklad právnej normy ustanovenia § 3 ods. 1 písm. l/ a o/ zákona č. 503/2003 Z.z. súdom prvého stupňa a správnym orgánom v tom, že ak žiadané nehnuteľnosti sú vo

vlastníctve fyzických osôb a právnických osôb a neslúžia účelu, na ktorý boli vyvlastnené, resp. ide o prevzatie nehnuteľnosti bez právneho dôvodu, došlo k splneniu základnej podmienky na priznanie práva na náhradu, ale nedošlo k splneniu základnej podmienky na navrátenie vlastníctva podľa zákona č. 503/2003 Z.z. navrhovateľom, keďže v čase uplatnenia nároku boli nehnuteľnosti už vo vlastníctve týchto fyzických osôb a právnických osôb. Nič na tom nemení ani námietka navrhovateľov uvedená v odvolaní proti rozsudku Krajského súdu v Ž. v tom, že nevyhodnotil dôkazný materiál týkajúci sa postupu pri vyvlastňovaní resp. prevode nehnuteľností na Obec R., ktorý nebol zapísaný vkladom, ale záznamom. Správny orgán a súd prvého stupňa dostatočne odôvodnili všetky skutočnosti vo vzťahu k uplatnenému reštitučnému nároku a preto aj odvolací súd vyhodnotil tieto námietky vo vzťahu k uplatnenému reštitučnému nároku ako nedôvodné. Odvolací súd námietku navrhovateľov vo vzťahu k ich nároku na priznanie práva na náhradu za pozemky v cene zodpovedajúcej hodnote stavebných pozemkov nepreskúmaval, pretože o finančnej náhrade nerozhoduje správny orgán ale Slovenský pozemkový fond v samostatnom konaní. Odporca v predmetnom konaní mohol rozhodnúť len o uplatnenom reštitučnom nároku navrhovateľov podľa zákona o navrátení vlastníctva, a o tom aj rozhodol.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu podľa § 250j ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 a § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil, keďže sa stotožnil s právnym posúdením veci a s jeho závermi, ktoré náležite odôvodnil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 246c O.s.p., v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a v spojení s § 250k ods. 1 O.s.p. a navrhovateľom, ktorí v konaní nemali úspech ich náhradu nepriznal.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok **nie je** prípustný.

V Bratislave dňa 15. marca 2011

JUDr. Ivan R u m a n a, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Emília Čičková